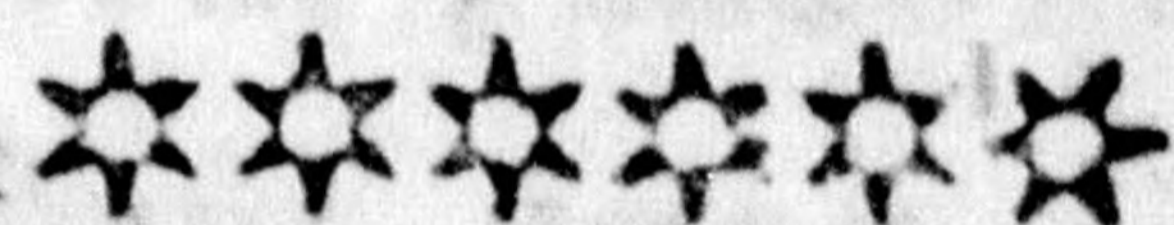

Nro. 9.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Pénteken Januarius 29-dik napján 1813-dik
esztendőben.

*A' nagy ármádat illető külömbkülö mb
tudósítások.*

A' *Berlini* újságban ilyen levél jött ki, a' *Vistula* mellől, Jan. 12-dikén. — „Még a' felső *Vistulán* nem jöttek által az Oroszok. Ott Generális *Sacken*, középben Admirális *Tschichagow*, alatt pedig (északra) Gróf *Wittgenstein* által, vezéreltetnek az ő seregeik. Az egészszet Hertzeg *Kutusow* *Vilnából* kórmányozza. A' Kurírok a' mostani jó szánúton 4 nap alatt *Petersburgba* érkeznek *Vilnából*. A' hideg, a' melly *December*' végén hirtelen elmúlt vala, ismét igen nagyon nevedni kezdett a' *Vistula* környékein. Mondják, hogy betegségek uralkodnak az Orosz ármádánál, kivált a' lovak

között. Az Orosz birodalom' belső részein a' tartományi katonaság és a' felkelt seregek teszik a' szolgálatot,

Ugyantsák a' Berlini újság így adja elő Jan. 19-dikén a' Gen. *York* tselekedetének környü-
állításait: —,

Gen. Lieutenant *York* a' Tarentumi Her-
tzege' vezérlése alá adattatva volt Pruszsus se-
gítő armáda' Komendánsa, az ő Kurlandiából való
hátrálásaközben a' Poscherunscheni malomnál
Orosz Generál Májor *Biebitchel* Dec. 30-
dikán capitulált. Az ez eránt a' Királyhoz kül-
dött tudósításában azt írja Gen. *York*, hogy őtet
az útnak rossz voltok, a' nagy hideg, a' se-
regeknek ez által okoztatott ellankadások, a'
lovasságbéli fogyatkozás, melly a' gyalogságnak
egy részével másfél napi járó földre volt távol
a' Tarentomi Hertzege alatt lévő előjáró csapatok-
kal; mindenek felett pedig ezen környüállás
által, hogy három, az övénél sokkal számosabb
Orosz seregek által volt körülkerítettve, kénsze-
rítették arra, hogy capituláljon; azt is hozzá-
tévén, hogy ő azért folyamodott ezen eszköz-
höz, hogy Királya számára a' sereget megtart-
hassa. A' Királyt leg nagyobb bosszankodásra
indította ez a' véletlen tudósítás, és a' maga szö-
vetségéhez, mellyet Napoleon Császárral kötött,
hűséges maradván, nem tsak hogy meg nem erős-
sította a' Gen. *York* által kötött capitulációt
(lásd a' toldalékban a' 9-dik szomot) hanem in-
kább ilyen rendelést adatott ki haladéék nél-
kül: —,

1)-ször, hogy Gen. Lieutenant Yorktól a' vezérség elvétettessék, és G. Lieutenant *Kleist*-nak adattassék. —

2)-ször, hogy Gen. Lieutenant York azonnal elfogattassék, és hadi ítélőszék eleibe állittassék. —

3)-ször, hogy Gen. *Massembach*, ki a' Gen. Lieut. York' capitulátziójához foglalta magát, hivatalából hasonlóképpen felfüggesztettessék, 's vizsgálás alá vettettessék. —

4) szer, hogy magok a' seregek, a' kötött szövetséggel megegyezőleg, egyedül a' Napoleon Császár, vagy helytartója a' Nápolyi Király' dispositziója alatt maradjanak. —

Ezen rendeléssel elküldetett Királyi Adjutáns *Natzer* az ármádához. Ugyan akkor Páris-ba is elűldötte a' Király ő Felsége Hertzeg *Hatzfeldt*, hírül adatván a' maga Felséges Szövetségesének ezen váratlan és kedvetlen történetnek környülállásait. Igen sajnósan esett ő Kir. Felségének, hogy az az ármáda, a' melly ezen egész táborozás alatt ily megkülömböztetett módon megbizonyította a' maga hűségét és vitézségét, egy ily nagy következésű szempillantásban haszonvehetetlenné tétetett.

A' *Breszlai* újságban így adatnak elő az Orosz seregek' *Königsbergbe* való bėjövetelének környülállásai: —,

„Minekutánna a' Nápolyi Király innét Jan. 15-ő napján a' Fr. Császári testörző sereggel *Elbing* felé útnak indúlt volna, azonnal közel getni kezdett a' Marschal *Macdonald* ármádiája a' *Labiái* úton erre felé, és 5-dikre vírradó éjjel egészszen keresztül is ment városunkon, 's

azonnal nyomba követte őtet a' Gróf *Wittgenstein* előjáró tsapatja. Az a' politziai rendelés, melly szerént a' házaknak alsó emeleteik ezen éjjel megvilágosítottak, annyival szükségesebb volt, hogy olvadás lévén az utak megroszszú'tak vala; 's ezen megvilágosíttatásnak lehet tulajdonítani, hogy a' seregeknek a' városon való általtakarodása illy tsendességgel mehetett véghez.

Az Oroszoknak megérkezése után ilyen rendelés intéztetett a' város lakosaihoz: — „Minekutánna ezen várost az Orosz Császári seregek katonai módon elfoglalták, szükségesnek ítélte a' Császári Generálisi Kar a' következő rendelkezéseket parantsolni: — 1)-ször, a' melly lakosnál valamelly Fr. ármádához tartozó személy találtatik, azt 24 óra alatt béjelenteni tartozik — 2)-szor, hasonlóképpen béjelenteni tartozik 24 óra alatt minden lakos minden nálla találtató idegeneket, t. i. a' kik nem Pruszsus alattvalók — 3)-szor, minden passust, mellyet az ide való politziai tisztség valakinek ad, az itt lévő Orosz Komendánshoz kell vinni megnézés végett — 4) szer, a' kinél Frantzia fegyver, munitzió, formaruha, ember- és marha eleség, 's egyéb e'féle találtatik, minden haladék nélkül béjelenteni tartozik. A' ki ellenkezőleg tselekszik, vizsgálás alá vonattatván, és úgy fog büntettetni, mint érdemli. —

„Költ Königsbergben Jan. 5-dikén, 1813. —

„*Stein*, Politzia Előlülő.

A' Magistratus ilyen hirdetést adatott - ki: —

„Az Orosz birodalom' fegyveresei városunkban vannak. Ők nem irtóztatók a' békesség szeré

rető polgároknak, minthogy fenszóval kijelentették, hogy a' személyeknek megsérthetetlen séget, 's a' tulajdonnak bátorságot ígérnek. Hogy ígéreteket szentül megtartják, azt már Prusziának több városai tapasztalták. Mi is olyan szerentsések fogunk lenni, hogy e'képpen kiáltunk - fel bámúlással: Nemes az Oroszok' magokviseleie a' békességben és a' békességszeretők eránt! Érdemeljük meg Königsbergnek lakosai, önnön magunkviselete által ezt a' jót! Mutassuk ki báladatosságunkat az által, hogy viseljük erántuk magunkat barátságosan és szeretettel; bizonyítsunk tiszteletet, betsületet erántok, 's készséget azzal a' kevéssel való szolgálatra, a' mitőlünk kitelik."

Königsberg Jan. 8-dikán: — Lovasság Generálissa Gróf *Wittgenstein* ő Exc.ja tegnap estvéli 6 órakor ide érkezett, 's a' Királyi kastélyba a' számára készen tartatott szobákba szállott - bé. Minekutánna a' város és tartomány főbb előljárói néki bémutattattak volna, azután a' theátromba ment, a' hol örvendező kiáltozással fogadtatott.

Frantzia Birodalom.

A' Helvétziai 1-ső Regementnek, a' melly is magat Oktober' 18-dikán Polotzknál a' *Düna* vize mellett, Novemb. 28 dikán pedig a' *Berezina* mellett megkülömböztette, 's tsak tiszte 26-tot vesztett, érdemeit Napoleon Császár megesmérvén, azt a' Betsületlégiónak 12 címereivel meg - ajándékozta.

Januárius 16.dikán újabban 13 Cohorsokat nevezett - meg a' Monitör a' nemzeti felkelt seregéből, mellyek azon kegyelemért esedeznek,

hogv a' nagy ármádához tsatolhassák magokat, — (Ezekhez nem érkezett volt még meg e' szerint annak a' Senatus Consultumnak híre, melly szerint már most mind a' 100 Cohorsoknak a' nagy ármádához kell tsatolni magokat).

Azután külömbkülömb városoknak neveiket hordja elő a' Monitör, a' mellyek Párisnak, mint a' birodalom első városának példaadását követvén, ki több ki kevesebb számú lovas katonát ígért egész készülettel. Nauterre ígért 3 lovat, Beauvais 4-gyet, Saint-Denis 4-gyet, Panin-tót, Neully 3 mat, Melun 2-tót, Laon 4-gyet, Versailles 20-szat.

A' Párisiak már hozzá fogtak a' kiállítandó 500 lovas vadászoknak verbuálásához. A' Préfektus meghatalmazta a' Párisi polgármestereket, hogy elvehessék azon adományokat, mellyeket a' lakosok nékiek ajánlani fognak az ezen katonaság' számára kívántató ruházatnak és lovaknak vásároltatására.

Frankofurtumból Jan. 18-dikán írták, hogy ott már várták a' Frantzia országból érkezendő új fegyveres seregeket, mellyek észak felé a' nagy ármádához utaznak.

Spanyol és Portugallia Országok.

Anglus tudósítások — „A' mi Lisbonából és Corunnából érkezett leveleink Dec. 31-dikéig szólnak, és ennyi a' foglalatok:

Lord *Wellington*, maga Dec. 9-dikén oda hagyta Freneidában az Anglus ármáda' fő hadi szállását, és *Kadiks* felé vette útját, a' hova azon hónap 24-dikére megérkezni szándékozott. Nem tudják mi célja legyen utazásának, de gondolni lehetnem ok nélkül, hogy a' Spanyolország-lószéket akarja jelenléte által új és hathatósabb iparkodásra indítani. —

A' Frantzia ármádának egy része Dec. 3-dikán a' Tágus' völgyében feküdt: a' Spanyol insurgensek pedig November' végén ismét elfoglalták vala *Madridot*, de Dec. 5-dikén ismét 26 ezer emberekből álló Frantzia ármáda szállott-

bé oda, 's a' *Soult* fő hadi szállása Toledóban volt, Az *Angus* armáda téli szállásokon nyugszik a' *Duero* és *Tágus* vizek között.

Egy *Lisbonai* más levél így szól Dec. 14-dikén. Seregeink az ország' belső részein nyugosznak; némelyek *Oportó* és *Coimbra* felé terjesztették - ki téli szállásaikat. A' *Gen. Hill* osztálya *Coriában*, a' *Stewarté* *Viseuban* áll; *Wellington* *Badajoz* felé vette útját, a' honnét, mint gondoljak, *Kadiksba* is el fog menni. Míg *Wellington* oda jár, az alatt *Hill* vezérli az armádát, a' melly végre igen jó az ő állása *Coriában*. Két *Regementek* parantsolator vettek itt *Lisbonában*, hogy haladék nélkül induljanak az armáda felé. Erössítik, hogy *Gen. Caffarelli* 4000 lovasokkal és 10,000 gyalogokkal *Francia* ország felé vissza indúlt (*).

Lisbonából Dec. 28-dikán: — „Tsak egy szó újságunk sints. A' lovaság hadi szállása *Coimbrában* van; a' *Wellington* *Generalstabja* *Oportóba* érkezett, 's azt mondják, hogy *Lisbonába* fog menni.

Orosz Birodalom.

Ismét érkeztek - meg számos hivatal szerént való *Orosz* hadi tudósítások. Ezek *Nov. 30-dikán* kezdődnek és *Dec. 5-dikén* végződnek. A' fontosabb környülállások, mellyek benne előfordúlnak, ezek: —

Gen. Gudovitch arról vett tudósítást *Nov. 30-dikán*, hogy ő a' réa bízott 79,000 emberekből álló felkelt sereggel *Mohilew* felé folytatja útazását. — *Admirális Tschitschagow* az ellenségnek a' *Minsk* felől *Vilna* felé jövő úton való kergettetéséről emlékeztvén, említi, hogy *Nov. 30-dikán* 7, *Dec. 1-ső* napján 2 ágyút, és sok embert vesztett az ellenség, a' kik elfogattattak. — *Gen. Platow* *Dec. 1-ső* napján, a'

(*) A' *Párisi Monitör*' jegyzése: — „Nem igaz, telyességgel nem igaz: sőt inkább segítő seregek vannak úiban *Spanyol* ország felé az északi armadához.

tiszteket és köz embereket össze számlálván, 300 embert fogott - el. — Admirális *Tschitschagow* Dec. 2-dikán írta, hogy Gen. Májor *Lenzkoi* Pletschenitza falú felé küldetve, Novemb. 29 dikén egy ellenséges tsoporra, a' melly ott Napoleon Császár számára szállásokat tartott készen, rá ült, és Gen. Kaminskit 30 Stabális és egyéb tisztekkal 's 217 köz emberekekkel együtt elfogta: hanem az ellenséges tsapatoknak közelgetésékkor a' nevezett helységet oda hagyni kénytelenített. Dec. 1-ső napján keményen rá nyomúlván Adm. *Tschitschagow* az ellenségre, azzal együtt ment bé *Chotinischi* nevű helységbe, 's 7 tisztet és 500 embert fogott el. Az útat, a' hol az ellenség hátrált, mindent holt emberek és döglött lovak fedték; sok bagázsiaszekerek találtak az útakon valami götölés tarisznyával egyetemben. — G. *Platow* Dec. 1-ső napján az ellenséget úzóbe vévén 1 ágyút és 10 ezer embert fogott el. — Gen. Major Gróf *Orurk* írja Dec. 4 dikén, hogy ő a' Fr. Cs. testőrző seregtől két lovas zászlót egy ágyút, 's a' betegeken és sebeseken kívül 1500 embert fogott el, kik között van Gen. *Preisling* is, sok Stabális és egyéb tisztekkal együtt. Ugyan az nap írta Gen. *Serlavin*, hogy *Sabres* nevű falura rá rontván Oberster *Dorzankot* 11 tisztekkal elfogta, 's onnét egyenesen *Wilnának* vette útját, hogy az ellenségnél elébb oda érkezvén, annak éppen az első tsoportjára üssön. — Gen *Platow* Dec. 5-dikén írta, hogy ő *Molodetschnó* nevű faluból kiúzvén az ellenséget, 6 ágyút és 500 embert fogott - el: Oberster *Kaiszaró* pedig ugyan akkor feles számú *Kozákokkal* a' Fr. Császári testőrző seregnek egy tsapatját, melly a' *Napoleon* bagázsáját kísérte megtámadván, 500 embert levagdalt, 's egy zászlót és a' bagázsának egy részit fontos papirosokkal egyetemben, elfogta. — *Minskben* feles gabonán kívül 3000 igen jó új *Frantzia* puskát talált az Oberster *Knorring* tsapatja, a' mellyek *Lüttichi* fábriákakból valók.